

ПРІОРИТЕТИ ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ АГРОІНЖЕНЕРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Семірненко Ю.І.

кандидат технічних наук, доцент;

Семірненко С.Л.

кандидат технічних наук, доцент;

Сумський національний аграрний університет

Анотація

У статті наведений аналіз місць проходження виробничої практики студентів аграрних ВНЗ на прикладі Сумського національного аграрного університету. Проведені дослідження по визначенню пріоритетів студентами при проходженні виробничих практик.

Ключові слова: виробнича практик, спеціальність, студенти, проходження, навички, фахівці, мотивація.

Key words: industrial practice, specialty, students, passing, skills, specialists, motivation.

Постановка проблеми. Виробничі практики на інженерних спеціальностях аграрних ВНЗ є на теперішній час основою формування майбутніх фахівців для агропромислового комплексу країни, і є невід'ємною складовою навчальної програми підготовки відповідних фахівців.

Наукові дослідження по оптимізації, вироблення засобів активізації практичних вмінь і навиків, виявлення основних мотивацій – є на теперішній час досить актуальним і необхідним.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням активізації та мотивації проходження практичної підготовки на виробництві та визначенню місця даних практик в системі безпе-

рвної професійної освіти присвятили багато наукових праць вітчизняні та зарубіжні вчені-педагоги: В.П. Андрущенко, Б.С. Гершунський, В.Г. Кремень, А. В. Каплун, П. М.Олійник, В. М. Манько, В. І Свистун, Д.Г. Войтюк, Т.Д. Іщенко, Д.І. Мазоренко, Л.М. Тищенко, В.І. Пастухов, І. М. Бендера, Н. М. Бідюк, Т. І. Вакуленко, К. Корсак, Т. С. Кошманов, О. М. Новиков, А. Сбруева, С. О. та ін.

Проведений аналіз останніх досліджень свідчить про ефективність практичного навчання за принципом наскрізності в освітніх ступенях «бакалавр», «магістр».

Постановка завдання. Основним завданням статті є аналіз місць проходження виробничих практик та моти-

вация студентів агроінженерних спеціальностей освітніх ступенів «бакалавр» та «магістр» при проходженні даних практик, що є ключем до успішного формування майбутнього фахівця та наближення їх до виробничої сфери агропромислового виробництва.

Виклад основного матеріалу. Виробнича практика на підприємствах агропромислового комплексу покликана стати основною складовою частиною організації навчально-виховного процесу та сформувані у майбутніх фахівців – випускників вищого навчального закладу професійних вмінь, навичок приймати самостійні рішення у конкретних умовах праці, в реальних виробничих умовах шляхом виконання різних обов'язків, властивих майбутній професійній діяльності.

Аграрні ВНЗ пройшли процес адаптації до реальностей і потреб життя у нових економічних і соціально-політичних умовах. Виявилися великі потенційні можливості всієї системи аграрної освіти. У зв'язку з цим політика держави, направлена на євроінтеграцію, в значній мірі забезпечує, а іноді спонукає до проходження виробничих практик студентами-аграріями за кордоном. Слід відмітити, що Сумський національний аграрний університет має позитивний багаторічний досвід забезпечення проходження виробничих практик за кордоном завдяки широким та міцним міжнародним зв'язкам, а їх проходження не викликає сумнівів у високій ефективності та необхідності для майбутніх фахівців сільськогосподарського виробництва.

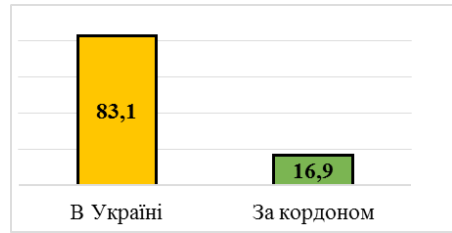

Рисунок 1 – Місця проходження практик, в %

Проведені нами дослідження в Сумському національному аграрному університеті були направлені на аналіз місць виробничої практики та стимулів до проходження практик у відповідності до мети практик: оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та виробничим обладнанням у галузі їх майбутньої професії, формування у них на базі одержаних у ВНЗ знань професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Розподіл місць проходження виробничих практик студентів Сумського НАУ при отриманні повної вищої освіти наведений на рис. 1.

Як видно з рис. 1, більшість студентів проходять виробничу практику в Україні. Але, слід зазначити, що згідно навчальних планів кількість виробничих практик у студентів при навчанні на ОС «бакалавр» становить дві, і одна виробнича практика при отриманні ступеню вищої освіти «магістр». Тобто, за весь термін навчання проходженням виробничих практик за кордоном охоплюють-

Рисунок 2 – Проходження виробничих практик студентами в Україні, (%)

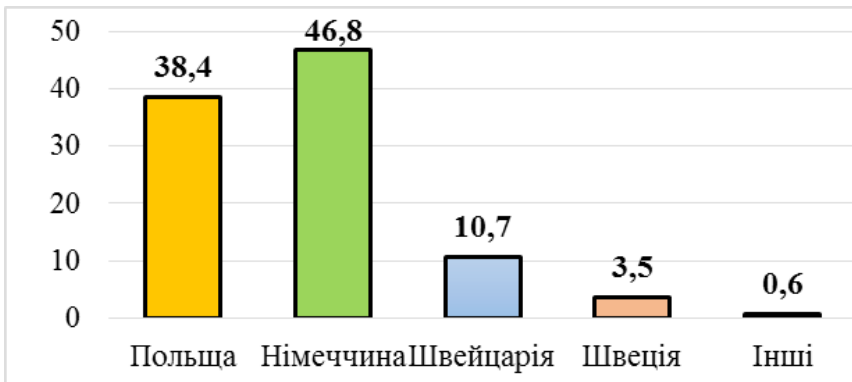

Рисунок 3 – Проходження закордонних виробничих практик по країнах, %

ся більше половини студентів, що забезпечує сприяння інтеграції національної аграрної освіти до світового освітнього простору відповідно до умов Болонської угоди та на основі закріплення теоретичних знань студентів шляхом вивчення практичного досвіду ведення сільськогосподарства в країнах з розвиненим аграрним сектором економіки; оволодіння студентами передовими технологіями вирощування, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції; вивчення досвіду застосування сучасної техніки та набуття практичних навичок роботи з нею.

Проведений аналіз проходження виробничих практик студентами Сум-

ського НАУ в сільськогосподарських підприємствах України показав, що найбільший відсоток припадає на сільгосп підприємства «середні» за площею земельних угідь – 53,5%. Агрохолдинги забезпечують проходження виробничої практики 42,9% студентів. Сільгосп підприємства, які належать членам родини студентів забезпечують місцями практики 3,6% студентів (див. рис. 2).

Протягом проходження практики на даних підприємствах студенти набувають досвід організаторської роботи, використання технічних можливостей різноманітної техніки, раціональному використанню добрив та за-

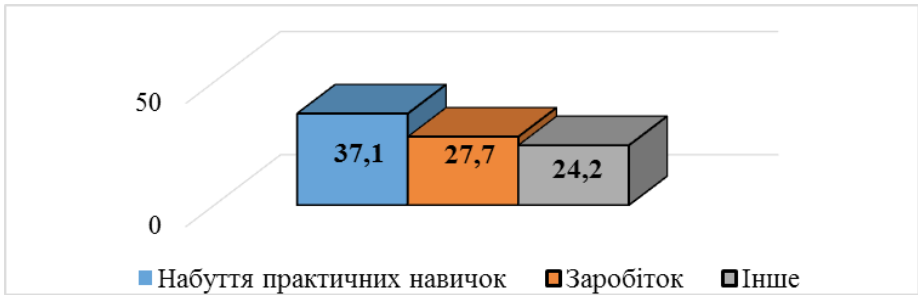

Рисунок 4 – Пріоритети студентів при проходженні практики в Україні, в %

собів захисту рослин, різних сортів сільськогосподарських культур з урахуванням умов бази практики згідно затвердженої програми практики.

Проведений аналіз місць проходження закордонних практик показав, що дана практика проходить, в основному, у 4 країнах. Найбільше проходить практику студентів у Німеччині, майже 47 % (рис. 3)

При організації виробничих практик університет діє на підставі чинного законодавства, в тому числі Конституції України, Закону України «Про вищу освіту», наказів Міністерства освіти і науки України; «Положення про організацію навчального процесу», Статуту університету «Положення про організацію закордонного стажування викладацького складу, студентів, магістрів, аспірантів, докторантів, слухачів інституту післядипломної освіти та дорадництва, наукових співробітників Сумського національного аграрного університету» та інших нормативно-правових документів, що регламентують умови виїзду студентів та НПП за межі України з метою навчання, стажування або проходження практики тощо.

Під час проходження виробничих практик студенти надають конкретну посильну допомогу керівникові господарства чи підприємства, приймають безпосередню участь у плануванні та проведенні різноманітних сільськогосподарських робіт по посіву, догляду, збиранні та переробці одержаної сільськогосподарської продукції, якості та умов її реалізації.

Практиканти також набувають навички по внутрішньогосподарському розрахунку, оперативному контролю виробничих затрат господарства чи підприємства.

Згідно виконанню програми практики студент фіксує свою роботу в щоденнику та готує звіт.

Виробнича практика готує студентів до вибраної професії, праці і життя, тобто здійснюється розвиток навичок і інтересу до професійної діяльності, визначення планів на майбутнє.

Місця проходження виробничої практики студентів розставляють свої пріоритети. Так, при проходженні виробничої практики в Україні першим пріоритетом більшість студентів ставить набуття практичних навичок (рис. 4), а другим – можливість заробити додаткові кошти.

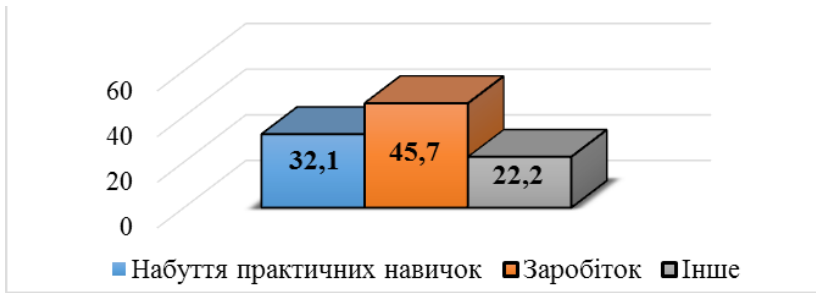

Рисунок 5 – Пріоритети проходження практики за кордоном, в %

При проходженні за кордоном виробничих практик першим пріоритетом студентами ставиться можливість додаткового заробітку – 45,7 %, а набуття практичних навичок зміщується на другу позицію (рис. 5).

Одним із основних завдань, що ставляться перед студентами під час закордонних виробничих практик є: підготовка фахівців, які спроможні вирішувати виробничі завдання у сучасних ринкових умовах і володіти прийомами і методами, що є складниками новітніх технологій; набуття професійних навичок; змога прийняття самостійних рішень, виходячи із конкретної виробничої ситуації, підвищення рівня володіння іноземною мовою, вміння адаптуватися і т. ін.

У подальшому, такі фахівці зможуть ефективно впроваджувати у виробництво не тільки набуті знання та уміння, а й досвід ведення аграрного бізнесу за кордоном.

Висновки

Однією з найважливіших складових якісної підготовки фахівців аграрних ВНЗ є виробничі практики, оскільки вони сприяють глибшому оволодін-

ню обраної студентом спеціальності і швидшій адаптації випускників до роботи в ринкових умовах на виробництві. Наведений аналіз місць проходження виробничих практик студентів вказує на їх широку географію. Проведені дослідження по визначенню пріоритетів студентами при проходженні даних практик показують на їх деяку відмінність у формулюванні основної мети залежно від місця проходження практики.

Література

1. Болонський процес у фактах і документах (Сорбона – Болонья – Саламанка – Прага – Берлін) / Упорядники: Степко М. Ф., Болюбаш Я. Я., Шинкарук В. Д., Грубіянюк В. В., Бабин І. І. – Тернопіль: Видавництво ТДПУ ім. В.Гнатюка, 2003. – 56 с.
2. Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання: Нормативний збірник / За загальною редакцією М.Ф. Степка, Л.М. Горбунової. – К.: Форум, 2007. – Т. 1. – 798 с.
3. Принципи та шляхи інтеграції вищих навчальних закладів Міністерства аграрної політики України в Європейський простір вищої освіти: Науково-методичні матеріали / [Іщенко Т.Д., Кравченко С.М., Демешкант М.А. та ін.]; за ред. С.М. Кравченка. – К.: Аграрна наука, 2006. – 35 с.

4. Іщенко Т.Д. Принципи формування освітньо-кваліфікаційних рівнів і змісту фахової підготовки інженерно-технічних кадрів / Іщенко Т.Д., Нагірний Ю.П., Бендера І.М. – К.: АПН України, 1997. – С.56-59.
5. Лузан П.Г. Методи і форми навчання у вищій аграрній школі. – К.: Аграрна освіта, 2003. – 224 с.
6. Пастухов В.І. Наскрізна програма практичної підготовки фахівців з спеціальності «Механізація сільсько-го господарства» на механіко-технологічному факультеті ХДТУСГ. Збірник науково-методичних праць підвищення ефективності практичної підготовки фахівців. Харків. 2003р. – 248с.
7. Навчання за кордоном. Система освіти Польщі. Режим доступу: http://premiumstudy.com.ua/navchannja_za_kordonom._sistema_osviti_polshi.html